

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra Levnet og Meeninger (DK)

Citation: Ewald, Johannes: "Herr Panthakaks Historie og Meeninger", i Ewald, Johannes: *Herr Panthakaks Historie og Meeninger*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 148. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-ewald01dkval-shoot-idm140540297058224.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Herr Panthakaks Historie og Meeninger

Jeg har før engang, i en Art af Luune skrevet fire Ark fulde derom, og det seer næsten ud, som et Beviis derimod - Til Lykke ere de bortkomne; og jeg vil nu være saa kort, som mueligt; for at være desto troeværdigere - Hvad Hoved-Sagen betrefter, tænker jeg da i min Samvittighed; at jeg af Overbeviisning og Drift - at jeg af min heele Natur virkelig er ærlig - og selv meget ærlig - Men der er, som man veed, to Arter, eller egentligere to Grader af Ærlighed, af den Pligt, den Lyst at svare enhver sit - hvoraf den første, almindeligere, har sin Hensigt til alle Menniskets Forbindelser - til alle Livets Tilfælde - Den anden, den som vore smaae SkatteBorgere, og ikke sjelden vore store Spidsbuber, raabe idelig paa og allene paa, betrefter blot oeconomicke Ting, eller Penge-Sager - Der er ingen Tvivl paa, at man jo kan besidde denne sidste Grad af Ærlighed i den høyeste Grad; og med alt det være den største Skjælm paa Jorden - Man kan fordærve unge Gemytter, man kan bagtale sin Næste, man kan fornægte sin Gud, uden at tilsnige sig en eneste Skilling derved, men man kan ikke gjøre det uden det nederdrægtigste Bedragerie - Men Spørgsmaalet bliver, om denne Sætning kan omvendes - saaledes at man kan fuldkommen besidde den førømtalte almindelige Ærlighed; og i alle Tilfælde behandle andre, ey allene som man selv ønsker at behandles, men som man troer, at de kan fordre det - uden derfor at gjøre sig de strængeste Begreb, om den Ærlighed, som jeg vil kalde den blot Oeconomicke, den, som allene betrefter vor Eyendom - Jeg beder, at man for alting ikke vil overiile sig, med at fælde min Dom, førend jeg har forklaret mig tydeligere - Dette kan best skee, naar jeg saa ærlig, som mueligt, stræber at udvikle mine egne 149 Grund-Sætninger i dette Fald, som man siden desto friere kan bedømme, da jeg langt fra ikke anfører dem, fordi jeg skulle paastaae dem at være de retteste; men blot fordi de har været mine -